

Артроскопия на колянна става

Артроскопията на коляното е една често използвана хирургическа процедура, при която е възможно да се осъществи диагностика и лечение на вътреставни увреди на колянната става. Съвременните постижения на техниката, усъвършенстването на хирургическите методи и новите модерни артроскопски инструменти правят тази операция ефективен метод за лечение на проблеми в коляното. Според статистически данни в света годишно се извършват 4 милиона артроскопии.

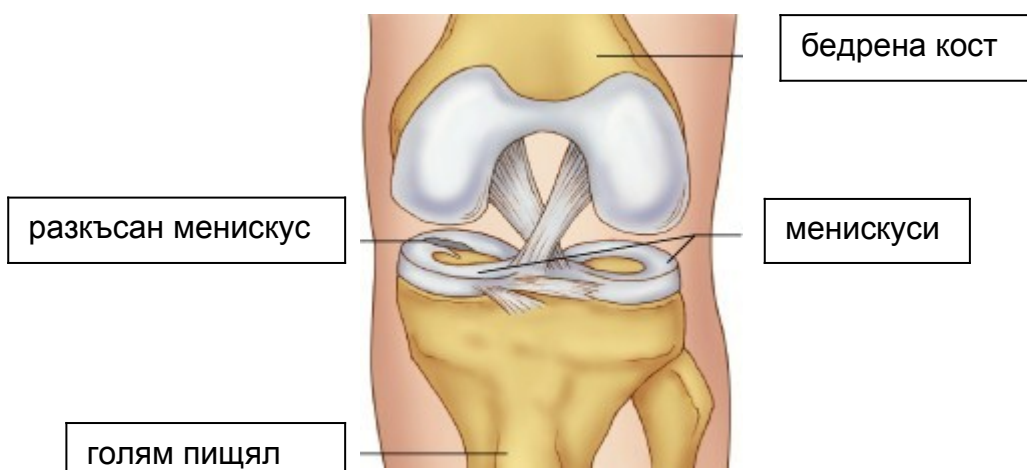
Процедурата се осъществява чрез малък разрез, през който се въвежда оптична система в коляното, свързана с монитор. По този начин става възможно хирургът детайлно да огледа структурите в ставата. При установяване на увредени тъкани е възможно отстраняването или възстановяването им чрез инструменти (ножици, шейвъри, сонди и др.) въведени през още един или няколко допълнителни малки достъпа.

Кога се препоръчва артроскопия на колянната става?

Артроскопската хирургия на коляно се използва при определени увреди на колянната става, причиняващи най-често болка и дискомфорт в ставата. Най-честите заболявания и увреди, които изискват артроскопия са :

- Разкъсан менискус

Най-честата процедура е премахване на част от увредения менискус. Менискусите представляват хрущялни структури, които поемат механичния стрес върху коляното. Те се намират между костните краища, изграждащи колянната става. Менискусите често се увреждат при различни видове травми, обичайно по време на спорт. Възможно е и възстановяване на увредения менискус, което изисква по-разширена процедура с по-дълъг период на възстановяване.

- Възстановяване на предна кръстна връзка

Предната кръстна връзка е една от четирите основни връзки на коляното. Тя играе основна роля за стабилността на коляното. Пациенти, които имат увреда на тази връзка

се оплакват от чувство на нестабилност, „поддаване“ в коляното, като при някои по-тежки случаи дори им е трудно да се придвижват нормално. В повечето случаи възстановяването на тази увреда се извършва с артроскопска техника.

- Плика-синдром

Пликата представлява остатъчна тъкан от феталното развитие, която някои хора имат в колянната си става. При дразненето ѝ се получава болкова симптоматика, която се нарича плика-синдром. Артроскопското лечение на това състояние се състои в отстраняване на възпалената тъкан.

- Някои случаи с повтарящи се луксации (изваждане) на капачката биха могли да се лекуват чрез артроскопия

- При някои травми се получава увреждане на хрущялното покритие на колянната става, което би могло да се лекува артроскопски чрез хондропластика, имплантация на хондроцити и хрущялен трансфер.

Преди операцията

Вашият хирург може да поиска от Вас да се консултирате с личния лекар, за да се уточнят някои здравословни проблеми, отнасящи се до бъдещата операция. Кръвни изследвания, ЕКГ и рентгенография на бял дроб и сърце и евентуално ядрено магнитен резонанс, ще бъде нужно да бъдат направени преди приема в клиниката. Ако имате някои специфични здравословни проблеми, може да бъде необходимо по-обстойно изследване преди операцията. Уведомете Вашия хирург за лекарствата, които приемате, тъй като някои от тях трябва да бъдат спрени преди операцията.

Обикновено операцията изисква престой в болницата за 1-2 дни, като е възможно приемът Ви да е в деня на самата интервенция. Преди операцията член от анестезиологичния екип ще говори с вас за видовете анестезия, които могат да се приложат. При колянната артроскопия анестезията може да бъде локална (обезчувствяване на коляното), регионална (обезчувствяване на целия засегнат крайник) или обща. Вашият анестезиолог ще Ви помогне да решите какъв вид упойка да изберете. При първите два вида упойка е възможно да проследите операцията на

монитор по време на самата процедура. В деня преди операцията или няколко часа преди нея, медицинският персонал в клиниката ще извърши необходимата предоперативна подготовка, като избръсване на мястото, поставяне на стерилен компрес и др.

Процедура

Цялата операция продължава обикновено около час, но това зависи разбира се от спецификата на всеки един случай. След анестезия, най-често спинален блок (обезчувствяване от кръста надолу), чрез един или два малки разреза се прониква в ставата с помощта на два накрайника. Единият накрайник е оптична система, свързана с монитор, а другият е работен (сменяем), с които се извършват съответните процедури. Обикновено в ставата се поставя стерилен разтвор, чрез който тя се почиства и се дава възможност за по-обстоен оглед. След приключване на процедурата, накрайниците се изваждат и разрезите се зашиват. Най-често се поставя дренажна система (тръбичка с контейнер) в ставата, която се отстранява на следващия ден.

Възстановяване след операцията

На първия ден след операцията ще Ви бъде сменена превръзката и ще бъде отстранена дренажната тръбичка. След като Вашият хирург види че всичко протича нормално, най-вероятно ще бъдете изписани със съответните указания. Възстановяването след артроскопия на коляно е по-бързо, в сравнение с „откритата“

операция на коляно с по-голям разрез. Въпреки това е важно да следвате стриктно указанията на хирурга, след изписването. Предписаните лекарства за профилактика на тромбозата (антикоагуланти) трябва да се приемат от Вас за определен период след изписването. Важно е вкъщи да държите крака си на високо и да поддържате лед върху него, за да се намали болката и отока. Превръзката трябва да се поддържа чиста и суха. Предписаните лекарства за профилактика на тромбозата (антикоагуланти) трябва да се приемат от Вас за определен период след изписването. Контролни прегледи по назначение от лекуващия лекар за смяна на превръзките ще се извършват през 2-3 дни. Обикновено след изписването има определен период с изискване за ненатоварване на крайника и придвижване с патерици, в зависимост от вида на проведената операция. Рехабилитацията на мускулите около коляната става е важен етап след самата операция, от който зависи благополучния изход от лечението. Профилиран рехабилитатор ще Ви даде указания, докато сте в клиниката. При някои по-големи интервенции ще бъде нужно да посетите рехабилитационен център.

Усложнения

Повечето пациенти нямат усложнения след такава процедура, но както е при всяка операция, съществуват и някои рискове. Усложненията биха могли да бъдат: инфекция, кръвоизлив, тромбоза и увреда на нерви. Преди операцията вашият хирург ще обсъди с Вас възможните рискове.

При поява на някой от следните симптоми, задължително трябва да уведомите Вашия лекуващ лекар:

- втрисане с изпотяване
- висока температура
- затопляне и зачервяване около коляното
- силна и неутихваща болка
- значителен оток на коляното
- повишена болезненост и напрегнатост в областта на пресеца

Дългосрочни резултати

При повечето атроскопски процедури в областта на коляното, освен при реконструкция на предна кръстна връзка, връщането към обичайните Ви занимания и работа ще бъде възможно след 6-8 седмици, а по-някой път дори и по-бързо. Избягването на тежки физически натоварвания ще бъде за по-дълъг период. Всичко това ще Ви бъде разяснено от Вашия хирург. Добрият резултат от артроскопията на коляното зависи, както от тежестта на увредата, така и от правилно проведената рехабилитационна програма и сътрудничеството на пациента.